

Tisková zpráva, 16. února 2023

Nová studie think-tanku IDEA při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR „Pandemie a očekávání rodičů ohledně návratnosti investic do vzdělávání“ shrnuje dopady výluky prezenční výuky ve školách na očekávání rodičů týkající se návratnosti jejich finančních a časových investic do vzdělávání dětí. Změnila se očekávání rodičů a jak moc se podle nich vyplatí do vzdělávání investovat?

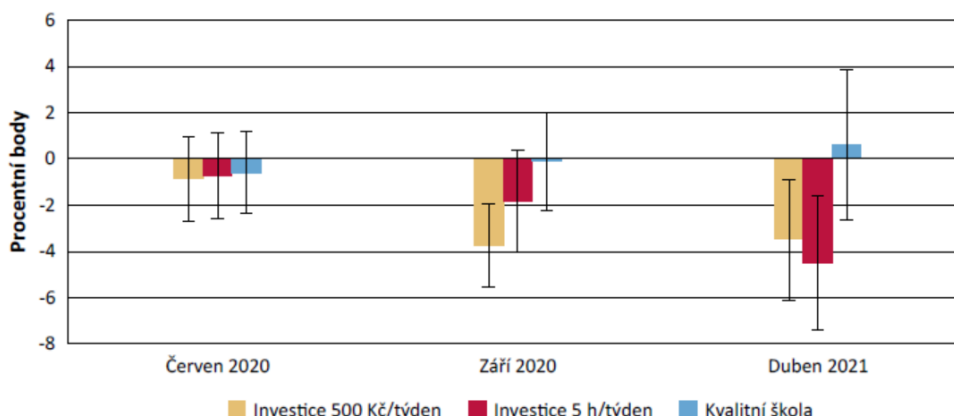
Během pandemie covid-19 v letech 2020 a 2021 byly české školy téměř půl roku zavřené a probíhala pouze distanční nebo kombinovaná výuka. Tyto okolnosti postavily rodiče mnoha dětí do situace, kdy se museli více angažovat v učení dětí. Na základě těchto zkušeností pak mohli rodiče změnit svůj názor na to, jakou roli hraje jejich zapojení, ať už finanční nebo časové, ve vzdělávání a rozvoji dítěte.

Změny v očekávání rodičů ohledně návratnosti investic do vzdělávání byly měřeny na základě opakovaných dotazníkových šetření realizovaných od dubna 2020 do dubna 2021 se stejnou skupinou 500–800 rodičů, kteří měli alespoň jedno dítě na základní škole. Rodiče měli v šetření odpovídat na hypotetické scénáře, ve kterých rodiny investují různé množství času a peněz do vzdělávání. Na základě těchto scénářů pak rodiče odhadovali, kolik bude dítě s danou úrovní investic vydělávat ve 30 letech.

„Očekávání rodičů ohledně finančních, ale i časových investic do vzdělávání dětí se v průběhu pandemie propadaly. Jednoduše řečeno, rodiče začali méně věřit tomu, že mohou dítěti ve vzdělávání pomoci svým časem nebo penězi,“ shrnuje výsledky studie její autor Václav Korbel v rozhovoru [IDEA Talks](#), který je dostupný i jako [podcast](#).

Graf 4: Změna očekávané návratnosti různých typů investic do vzdělávání během pandemie

(procentuální změna v příjmech vyjádřena v procentních bodech oproti dubnu 2020)

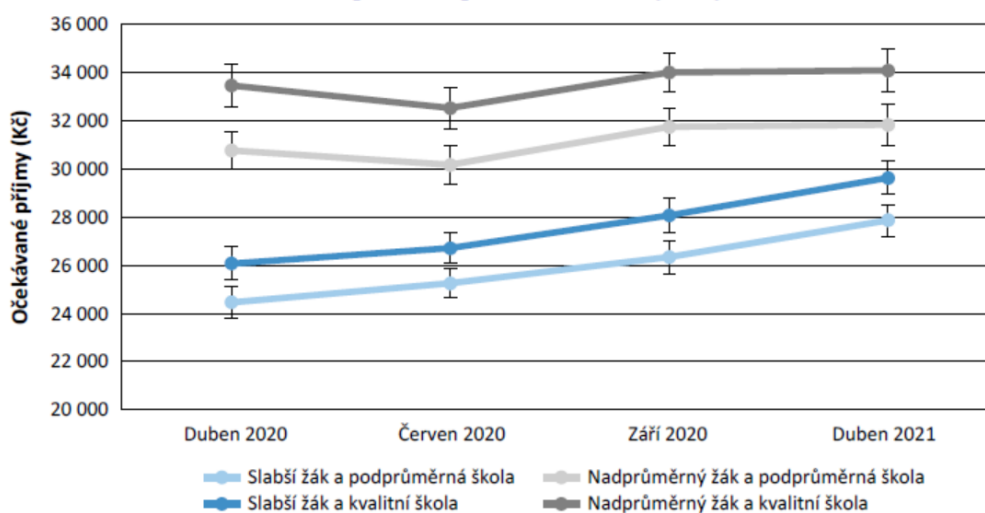


Podle výzkumu v dubnu 2020 rodiče očekávali, že 5 hodin věnovaných týdně vzdělávání s dítětem nebo 500 Kč týdně povede v průměru k vyššímu příjmu dítěte v jeho 30 letech o 12–14 % oproti nulovému časovému a finančnímu zapojení. V dubnu 2021 se očekávaná návratnost časových a finančních investic ze strany rodičů snížila zhruba o třetinu na 8–10% nárůstu příjmů.

Zajímavé je zjištění, že během pandemie vzrostlo přesvědčení rodičů, že vzdělávání u slabších žáků vede k vyšším příjmům. Rodiči očekávaný průměrný budoucí příjem u žáků s podprůměrnými schopnostmi vzrostl mezi dubnem 2020 a 2021 o 5 %. U nadprůměrných žáků se očekávání rodičů ohledně budoucích příjmů dětí nezměnila.

Graf 2: Očekávané příjmy dětí ve 30 letech

(dělení podle schopností žáka a kvality školy)



Ze studie vyplývá, že si rodiče více uvědomují důležitost vzdělávání u slabších žáků a zároveň jsou si vědomi vlastních limitů. To může mít pozitivní dopad, pokud se rodiče budou nadále dětem věnovat a zároveň se budou více zajímat o kvalitní fungování škol. Pokud by ale změna očekávané návratnosti investic do vzdělávání vedla ke snížení reálně věnovaného času a peněz, mělo by to

dopady negativní. Navíc by to prohloubilo vzdělávací nerovnosti. Na základě našich zjištění je totiž výskyt těchto negativních efektů větší v rodinách, kde je méně kvalitní distanční a pravděpodobně také prezenční výuka.

Podrobnou diskusi s autorem studie Václavem Korbelem můžete sledovat ve videu IDEA Talks: <https://www.youtube.com/watch?v=yb5zwV9LxIM>

Dostupné též jako podcast:

https://open.spotify.com/episode/251u9jifxEcLSQmlq3ueLl?si=7TgfrIoiQ-q_COO_q9BeSw

Studie vznikla s podporou Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV21. Celý text [k dispozici zde](#).

Kontakt na autora studie:

Václav Korbela, vaclav.korbela@cerge-ei.cz

Administrativní kontakt (IDEA při CERGE-EI):

Eva Peňázová, eva.penazova@cerge-ei.cz, +420 - 602 698 440

Kontakt pro média (PR, CERGE-EI):

Naďa Hlaváčková, nada.hlavackova@cerge-ei.cz, +420 - 777 010 501

IDEA při CERGE-EI, Politických vězňů 7, Praha 1, idea@cerge-ei.cz

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Národohospodářského ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.